

Un scenariu dezirabil pentru economia României în perioada 2004-2010 (estimări de macromodel)*

Acad. Emilian DOBRESCU
Cercetător INCE

Prezentele estimări au fost obținute cu ajutorul versiunii 2000 a macromodelului economiei românești [Dobrescu 2000, 2002b] cu unele relații econometrice actualizate [Dobrescu 2003].

Destinația macromodelului este evaluarea implicațiilor pe termen scurt și mediu ale politicilor de venituri, fiscale, comerciale și monetare în contextul specific al structurării economiei de piață. El este compus din trei blocuri principale (Figura nr.1):

- a) outputul și absorbția (cererea agregată),
- b) factorii de producție și veniturile din muncă, și
- c) variabilele financiare și monetare.

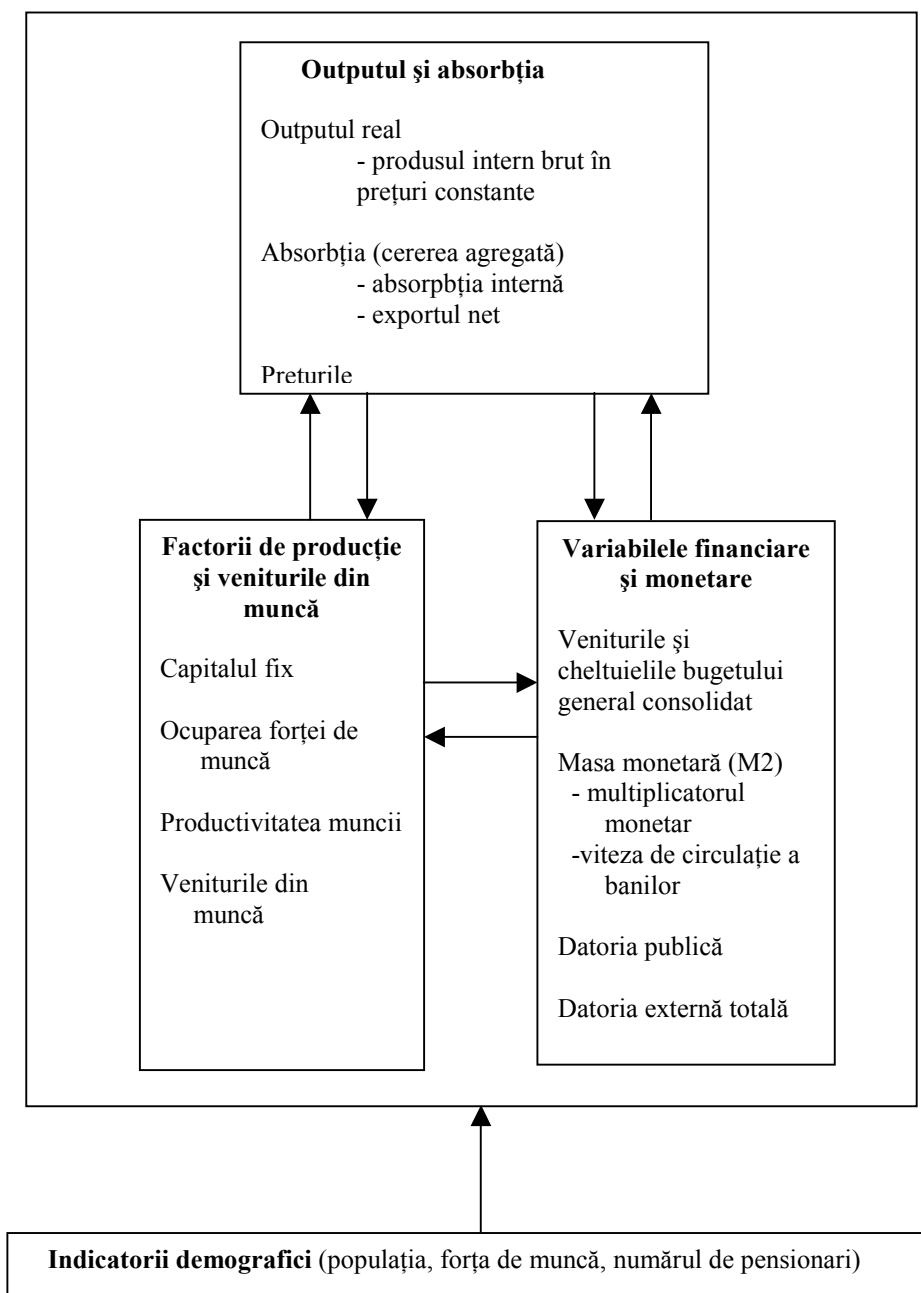
Indicatorii demografici sunt determinați separat.

Macromodelul operează, de regulă, cu indicatori anuali. În cinci cazuri, se recurge la indicatori atât anuali cât și lunari: indicii de prețuri de consum, baza monetară, cursul de schimb, exporturile și importurile.

Ecuțiile comportamentale și contabile sunt descrise în (Dobrescu 2003).

*Forma preliminară a comunicării pregătite de autor pentru ședința din iunie 2004 a Secției de Științe Economice, Juridice și Sociologie a Academiei Române

Figura nr. 1: Schema generală a macromodelului

Pentru perioada 2004-2010, au fost examinate mai multe trasee posibile, dintre care se prezintă cea ce s-ar putea considera Scenariul Dezirabil. Acesta încorporează performanțele **anvizajate** în “Strategia Economică pe Termen Mediu a României” (2000) și în variantele succesive din 2001-2003 ale “Programului Economic de Pre-Aderare” .

Un scenariu similar a fost schițat și în simulările precedente ale autorului pentru 2002-2005, 2003-2007 și 2003-2010 (Dobrescu 2002a, 2002c, 2003). Estimările de mai jos modifică întrucâtva indicatorii determinați anterior ca rezultat al:

- introducerii datelor efective pentru anul 2003 și actualizării tuturor seriilor statistice implicate;
- schimbărilor intervenite în politicile macroeconomice și în conjunctura internațională, inclusiv în raportul Euro-USD;
- redefinirii unor coeficienți econometrici.

I. Ipotezele de calcul

Premiza fundamentală a Scenariului Dezirabil este încheierea procesului de transformare a economiei românești dintr-un sistem slab structurat (din punct de vedere instituțional) într-unul de piață funcțional, ca și consolidarea acestui nou statut al său. Reformele necesare sunt cunoscute: finalizarea programelor de privatizare și restructurare, asigurarea coerenței și stabilității legislației, întărirea disciplinei financiare, perfecționarea guvernantei corporative, modernizarea administrației publice, o mai eficientă combatere a corupției. Aceste măsuri sunt specificate în programul guvernamental, ca și în acordurile încheiate de România cu Fondul Monetar Internațional, Banca Mondială, Uniunea Europeană. Problema cheie este înfăptuirea lor consecventă.

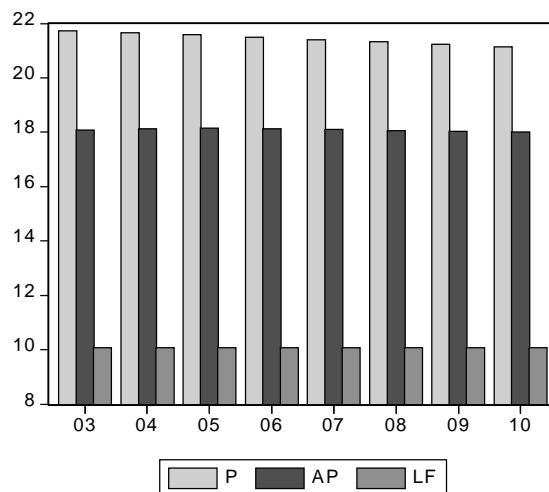
Ca urmare, Scenariul Dezirabil admite că pregătirea pentru integrarea în Uniunea Europeană și participarea ca membru (din 2007) la spațiul comunitar vor avea pentru România un efect de antrenare pozitiv și substanțial, constând într-o accelerare de durată a creșterii economice. Experiența extinderilor de până acum ale Uniunii Europene arată că o astfel de premiză este realistă, desigur în condițiile respectării neambigue a angajamentelor asumate de țara noastră în negocierile cu instanțele UE.

1. Indicatorii demografici - populația totală, populația în vârstă de 15 și peste 15 ani, forța de muncă, numărul de pensionari – au fost estimați cu luarea în considerare a rezultatelor ultimului recensământ (din 2002). S-a optat pentru media proiecțiilor emise de Institutul Național de Statistică, Centrul de Demografie al Academiei Române și Comisia Națională de Prognoză. (Tabelul nr.1 și Graficul DEM)

Tabelul nr.1: Indicatorii demografici

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Populația totală, mil.pers. (P)	21.738	21.661	21.585	21.496	21.407	21.318	21.229	21.140
Populația în vârstă de 15 și peste 15 ani, mil. pers. (AP)	18.079	18.131	18.152	18.124	18.095	18.066	18.037	18.009
Forța de muncă, mil. pers. (LF)	10.079	10.079	10.080	10.080	10.080	10.080	10.080	10.080

Graficul DEM

Relativa constanță a forței de muncă a rezultat din premiza reducerii treptate a soldului negativ al emigrației persoanelor în vârstă de muncă și o ușoară ameliorare a ratelor de activitate (Tabelul nr.2).

Tabelul nr.2

Ratele de activitate

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Raportul dintre forța de muncă și populația totală	0.464	0.465	0.467	0.469	0.471	0.473	0.475	0.477
Raportul dintre forța de muncă și populația în vârstă de peste 15 ani	0.558	0.556	0.555	0.556	0.557	0.558	0.559	0.56

S-a admis de asemenea că – date fiind structura demografică înregistrată la ultimul recensământ și noua legislație de profil - numărul total al pensionarilor, ca și cel al pensionarilor din sistemul asigurărilor sociale de stat se păstrează aproximativ la nivelul actual.

2. Macromodelul a fost construit pe ipoteza că o endogenă esențială – estimată separat ca mărime expectată - se constituie ca țintă pentru întregul sistem de ecuații. Acestuia i se atașează, prin urmare, funcția obiectiv de minimizare a diferenței dintre valoarea calculată (de macromodel) și cea anticipată pentru variabila în cauză. În prezentele simulări (ca și în cele precedente), acest rol este atribuit venitului total expectat, ca aproximare a produsului intern brut evaluat în prețuri curente.

Una din caracteristicile definiției ale Scenariului Dezirabil este promovarea unei politici de venituri care să susțină ferm procesul de dezinflație. În consecință, au fost luate în considerare următoarele ritmuri anuale ale produsului intern brut expectat (exprimat în prețuri curente):

Tabelul nr. 3: Ritmurile anuale ale produsului intern brut nominal, %

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Ritmurile anuale ale produsului intern brut nominal, %	25.00	17.94	13.90	11.81	9.51	8.84	7.83	6.99

Evident, o astfel de dinamică este condiționată de extinderea și consolidarea colaborării dintre Guvern și partenerii săi de dialog social (îndeosebi sindicatele și organizațiile patronale).

3. După o minoră reducere (în partea de început a intervalului) a ponderii cheltuielilor publice, acest parametru se stabilizează, începând cu 2006, la 32.65% față de produsul intern brut. Această schemă este cuplată cu o scădere a fiscalității.

În asemenea împrejurări, deficitul anual al bugetului general consolidat s-ar situa în jurul a 3% față de PIB, urmând să fie acoperit în proporții egale din împrumuturi interne și externe.

4. În ceea ce privește politica monetară se propune continuarea cu precauție a procesului de remonetizare a economiei. Pentru primii ani se preconizează o dinamică ușor mai rapidă a bazei monetare comparativ cu produsul intern brut nominal, după care ritmul acesteia se încetinește. În schimb, s-a luat în calcul și o scădere graduală, dar semnificativă, a ratei rezervelor minime obligatorii.

Tabelul nr. 4: Baza monetară (M0) și rata rezervelor minime obligatorii

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Ritmurile anuale ale bazei monetare, %	27.7	18.0	15.5	14.2	6.9	4.5	4.9	5.9
Rata rezervelor minime obligatorii, %	18	17.5	17.5	16.5	15	12.5	11	10

Indubitabil, o astfel de evoluție nu este posibilă decât în strictă corelare cu schimbările structurale (privatizarea, funcționarea mai eficientă a piețelor, comprimarea severă a distorsiunii monetare induse în special de arierate, etc.). Ea este de asemenea condiționată de politici adecvate în sfera veniturilor nominale (cea de-a doua asumptie a scenariului).

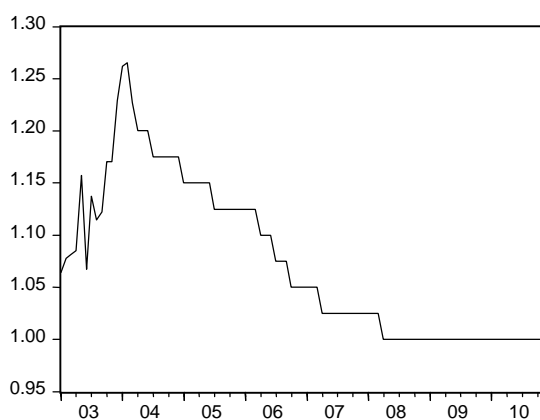
În aceste ipoteze, viteza de circulație a banilor (GDP/M2) ar urma să se reducă de la circa 4.1 în 2003 la 3.7-3.8 spre finalul intervalului. Deși încă ridicat comparativ cu statele dezvoltate, acest nivel pare mai potrivit pentru comportamentul procesului dezinflaționist din țara noastră.

Simulările includ și ipoteza că rezervele valutare ale Băncii Naționale a României continuă să se majoreze, ajungând să acopere echivalentul importului de bunuri și servicii pe **4-4.1 luni**.

5. Este de așteptat ca viitoarea dezvoltare economică a României să se bazeze, într-o mai mare măsură decât până acum, pe expansiunea absorbției interne, cu deosebire a investițiilor. Cu toate acestea, Scenariul Dezirabil continuă să confere un rol important exporturilor, a căror creștere ar urma să se realizeze însă în condițiile unei dinamici mai lente a cursului de schimb nominal față de inflație (efectul Balassa-Samuelson). Cu alte cuvinte, îmbunătățirea competitivității externe a economiei trebuie obținută prin schimbări structurale și politici care să stimuleze sporirea randamentului factorilor de producție, crearea de noi capacități performante, promovarea marketingului modern, atenuarea poverii fiscale, pătrunderea pe noi piețe internaționale, etc.

6. Simulările iau în calcul o reducere a raportului Euro-Dolar SUA (notat EUDO) în cursul anilor viitori (Graficul EUDO) .

Graficul EUDO

Această proiecție, inspirată din comportamentul piețelor „futures”, trebuie admisă doar ca ipoteză de lucru, date fiind incertitudinile care planează asupra evoluției celor două monede. De altfel, macromodelul apelează la raportul Euro-Dolar SUA doar pentru estimarea unor mărimi derivate, cele de bază (exportul, importul) continuând să fie determinate – conform versiunii 2000 - în dolari convenționali (cu paritate USD=Euro).

Scenariul Dezirabil include și opțiunea Băncii Naționale a României de a lega tot mai strâns procesele monetare interne de evoluția Euro, ca fază pregătitoare pentru adoptarea ERM2 și intrarea ulterioară în zona Euro. Componenta coșului valutar utilizat la calculul cursului mediu al leului se modifică astfel:

$0.4*USD+0.6*Euro$ pentru anul 2003;

$0.25*USD+0.75*Euro$ pentru anul 2004;

0.15*USD+0.85*Euro pentru anul 2005;
 0.075 *USD+0.925*Euro pentru 2006 și
 0*USD+1*Euro pentru anii 2007-2010.

7. S-a considerat că - în urma transformării economiei românești într-un mediu de afaceri atractiv - investițiile străine de capital (directe și de portofoliu) se vor amplifica. În relație cu accelerarea procesului de integrare în Uniunea Europeană, a fost de asemenea inclusă o creștere a finanțărilor externe nerambursabile.

Tabelul Nr.5: Influxul de capital străin, miliarde USD

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Investiții străine directe	1.5	1.65	1.8	2	2.25	2.25	2.5	2.5
Investiții străine de portofoliu	0.8	0.85	0.85	0.85	1	1.25	1.35	1.5
Finanțări externe ne-rambursabile	0.5	0.8	0.8	1	1.5	2.2	2.5	2.5

Încheind prezentarea asumpțiilor de modelare ale Scenariului Dezirabil, încă o dată trebuie subliniat că toate depind în mod decisiv de transformarea economiei românești într-un sistem de piață consistent articulat și funcțional.

II. Rezultatele simulărilor

Estimările sunt redată în dimensiunea numerică reieșită din rezolvarea – în ipotezele menționate – a sistemului de ecuații, deci fără rotunjiri sau corecții inspirate din considerente adiționale (exterioare macromodelului).

Tabelul Nr.6: Scenariul Dezirabil: estimări pentru 2004-2010

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	Ritm mediu anual 2003- 2010
Produsul intern brut, prețuri constante, ritm %	5.62	5.73	5.77	5.56	5.60	5.72	5.65	5.67
Absorbția internă, prețuri constante, ritm %, -din care:	6.60	5.56	5.81	5.67	5.70	5.87	5.79	5.86
• consumul final, prețuri constante, ritm %	5.39	5.03	5.63	5.26	5.40	5.50	5.51	5.39

• formarea brută de capital, prețuri constante, ritm % -din care:	10.83	7.33	6.39	6.98	6.64	7.02	6.69	7.40
•• investițiile, prețuri constante, ritm %	14.47	14.05	11.14	10.31	9.90	9.69	9.24	11.24
Exportul de bunuri și servicii, ritm %	11.51	9.92	7.96	7.82	7.76	7.74	7.68	8.62
Importul de bunuri și servicii, ritm %	13.71	9.21	8.19	8.20	8.14	8.25	8.20	9.11
Deflatorul produsului intern brut, ritm %	11.67	7.873	5.71	3.74	3.07	1.99	1.27	
Indicele mediu anual al prețurilor de consum, ritm %	11.87	7.86	5.81	3.80	3.12	2.02	1.29	
Productivitatea muncii (PIB pe o pers. ocupată), ritm %	4.94	5.23	5.27	5.13	5.16	5.25	5.20	5.17
Numărul de salariați, ritm %	4.65	2.52	1.61	1.09	0.88	0.82	0.74	1.75
Rata șomajului (media anuală), %	6.80	6.37	5.92	5.54	5.14	4.71	4.30	
Multiplicatorul monetar (M2/M0)	4.99	4.99	5.09	5.24	5.48	5.63	5.73	
Viteza de circulație a banilor (GDP/M2)	4.06	4.01	3.85	3.83	3.81	3.81	3.79	
Rata def. bug. gen. cons. față de PIB, %	-3.12	-3.16	-3.13	-3.06	-3.05	-3.07	-3.14	
Rata def. de cont curent față de PIB, %	-5.42	-5.48	-5.38	-5.38	-5.40	-5.22	-5.10	
Datoria externă, miliarde Euro	16.152	19.247	21.603	23.690	25.569	27.137	29.140	
Rezervele valutare ale BNR, miliarde Euro	7.197	8.548	9.591	10.657	11.795	12.905	14.005	
• echivalentul în nr. luni/import	3.66	3.79	3.90	3.98	4.06	4.10	4.11	
Raportul dintre	24.40	25.33	26.23	27.17	28.07	28.99	30.02	

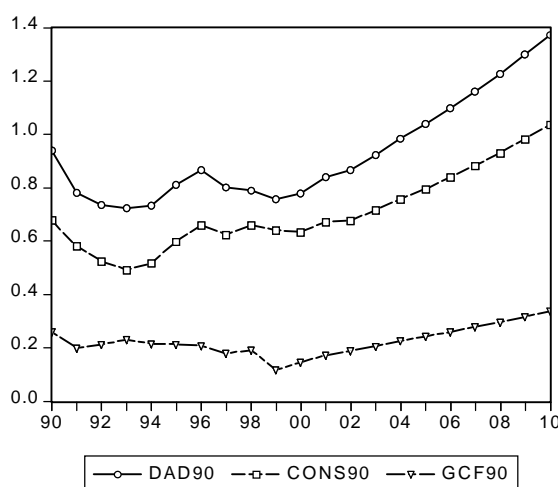
datoria publică și PIB, %								
------------------------------	--	--	--	--	--	--	--	--

1. Un ritm mediu anual al outputului intern de peste 5% este fără îndoială ambițios. Sunt însă argumente pentru a nu-l considera imposibil.

1.1. Din perspectiva cererii, Scenariul Dezirabil implică unele mutații importante în evoluția economiei românești.

a) Graficul DAD90 arată că, după o stagnare relativ lungă, se instalează un trend ascendent al consumului final (CONS90) și formării brute de capital (GCF90), ambii indicatori fiind exprimați în trilioane lei, prețuri 1990; suma lor reprezintă absorbția internă totală și este notată DAD90.

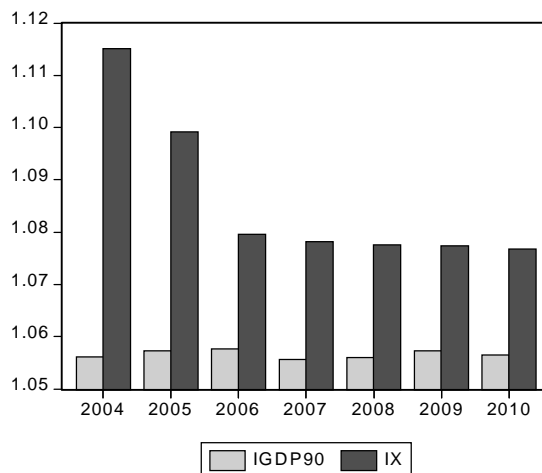
Graficul DAD90

Relevant este faptul că greutatea specifică a tranzacțiilor de piață în formarea cererii interne se accentuează, cu diminuarea corespunzătoare a ponderii autoconsumului.

b) Este de asemenea de reținut (Graficul IGDPX) că indicele anual al exporturilor (IX) continuă să-l depășească pe acela al produsului intern brut (IGDP90).

Graficul IGDPX

Această corelație este motivată de două împrejurări. Pe de o parte, Scenariul Dezirabil este construit pe ipoteza unei ameliorări sensibile a competitivității economiei românești. Pe de altă parte, prognozele externe (OECD, FMI, LINK-Project) nu anticipează (chiar în condițiile unor dezechilibre temporare pe piața petrolieră) o scădere a cererii mondiale (mai cu seamă în zonele noastre de interes) care să facă **implauzibile** ritmurile de export preconizate pentru România.

1.2. Creșterea economică proiectată în Scenariul Dezirabil depinde însă fundamental de relaxarea constrângerilor care operează acum pe latura ofertei. Studiile noastre anterioare (Dobrescu 2000, 2002a, 2002c, 2003) au identificat patru factori esențiali care afectează performanțele productive ale economiei românești din perspectiva ofertei:

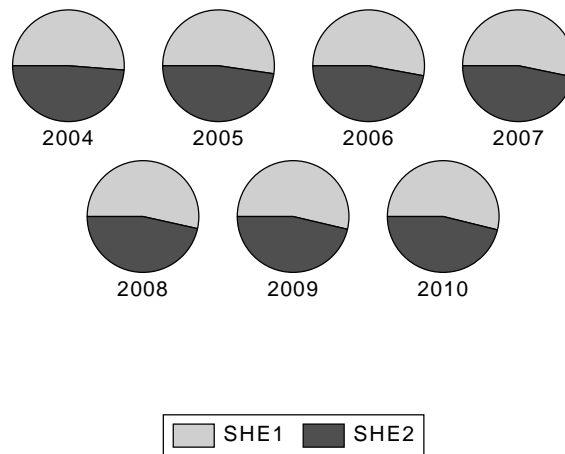
- a) existența încă a unui important sector de întreprinderi cronic ineficiente;
- b) subutilizarea sau chiar completa ieșire din circuitul economic a multor capacități, altminteri potențial profitabile, datorită întârzierilor înregistrate în procesul de privatizare și numeroaselor litigii patrimoniale;
- c) subcapitalizarea unei mari părți a segmentului viabil al economiei;
- d) fiscalitatea relativ ridicată îndeosebi în ceea ce privește forța de muncă.

Una dintre premisele cruciale ale Scenariului Dezirabil este tocmai surmontarea acestor restricții prin transformările structurale deja amintite. El presupune, așadar, că aderarea la Uniunea Europeană va însemna un șoc pozitiv pentru economia românească.

2. În pofida creșterilor menționate ale produsului intern brut real, piața muncii rămâne tensionată. Majorarea (în mod cert importantă) a numărului de salariați în firmele private va avea loc concomitent cu inerenta restrângere a ocupării în sectorul de stat.

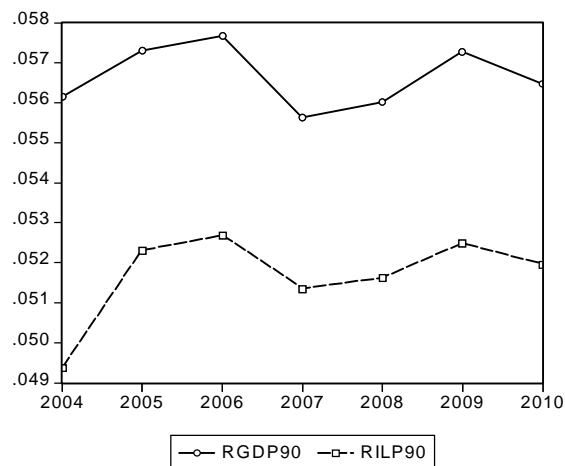
Ca urmare, ar fi nerealist să se anticipeze o ameliorare sensibilă a ponderii salariaților în totalul populației ocupate (**she1**). Graficul STRE prezintă evoluția acestei ponderi comparativ cu aceea a altor categorii de persoane ocupate (**she2**).

Graficul STRE

3. Dinamica productivității muncii ar urma să se accentueze, datorită atât restructurării capacităților neperformante, cât și noilor investiții, inclusiv influxului mai intens de capital extern (Graficul LP90, în care RGDP90 și RILP90 reprezintă ritmurile anuale ale produsului intern brut și, respectiv, productivității muncii în prețuri constante 1990, ambii indicatori în procente).

Graficul LP90

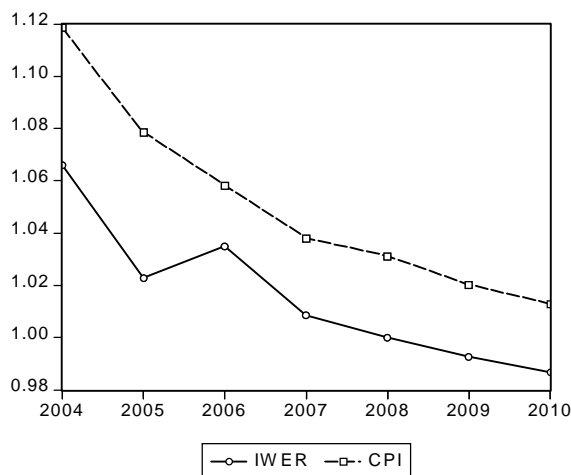

Aceste evoluții, dublate de atenuarea poverii fiscale asupra muncii, vor contribui la creșterea competitivității economiei românești.

4. Una dintre cele mai importante probleme rămâne inflația. A atinge, până în 2005, o rată anuală cu o singură cifră este nu numai posibil, ci totodată și imperativ necesar pentru o dezvoltare sănătoasă pe termen lung. Dezinflația proiectată este condiționată de aplicarea programelor de restructurare negociate cu organismele internaționale și de stricta implementare a politicilor de venituri, fiscale și monetare, schițate mai sus.

În componența coșului valutar menționat, cursul de schimb nominal mediu anual va înregistra un indice mai mic decât cel al inflației interne (Graficul IWER în care IWER și CPI sunt indicii anuali ai cursului de schimb ponderat și prețurilor de consum).

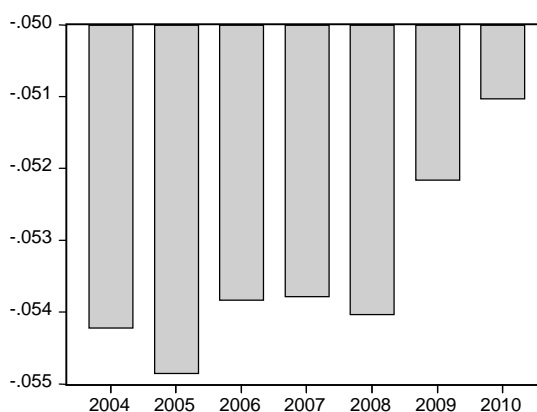
Graficul IWER

Aprecierea reală a leului ar urma să se bazează pe o mai ridicată competitivitate productivă a economiei românești și pe influxul crescând de capital extern.

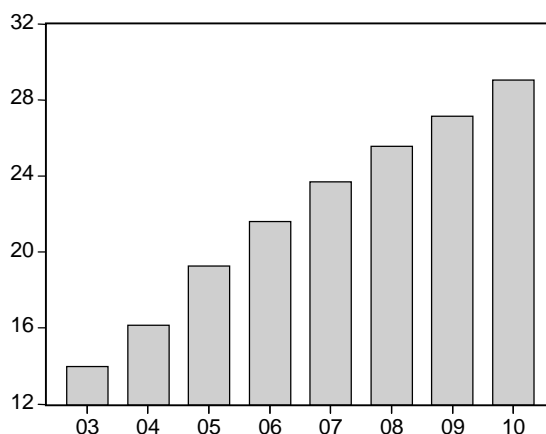
5. În aceste condiții, raportul (notat $rcab$) dintre deficitul contului curent al balanței de plăți și produsul intern brut poate fi menținut în limite sustenabile (Graficul RCAB).

Graficul RCAB

Datoria externă – publică și privată – nu ar excede, până la finele intervalului prognozat, 30 miliarde de Euro (Graficul EXTDEU).

Graficul EXTDEU

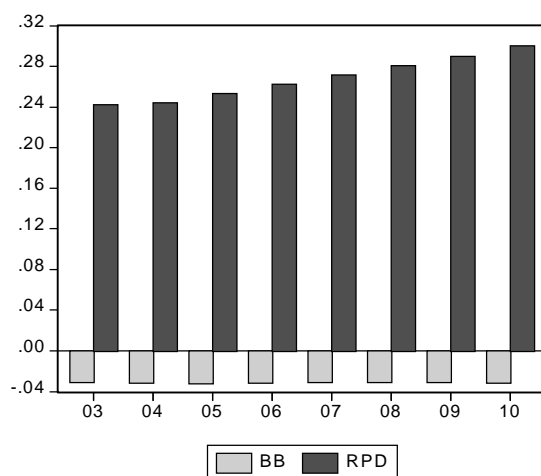
6. Procesul de remonetizare a economiei va continua, însă într-o manieră prudentă. Este necesar din nou să se sublinieze că acest proces este posibil

În numai în contextul unei consistente politici de venituri, al unei riguroase discipline financiare a tranzacțiilor, al unei dezinflații ireversibile.

Estimările macromodelului au în vedere o rapidă și drastică reducere a stocului de arierate. Eliminarea acestui oneros substitut monetar va reprezenta una dintre cele mai pozitive schimbări în funcționarea economiei românești. De fapt, ea poate fi considerată o adevărată piatră de încercare a întregului proces de tranziție.

7. Parametrii economici și financiari ai Scenariului Dezirabil ar menține în limite suportabile deficitul bugetar și dimensiunea datoriei publice (Graficul PD în care bb și rpd sunt ratele deficitului bugetar și respectiv datoriei publice față de produsul intern brut).

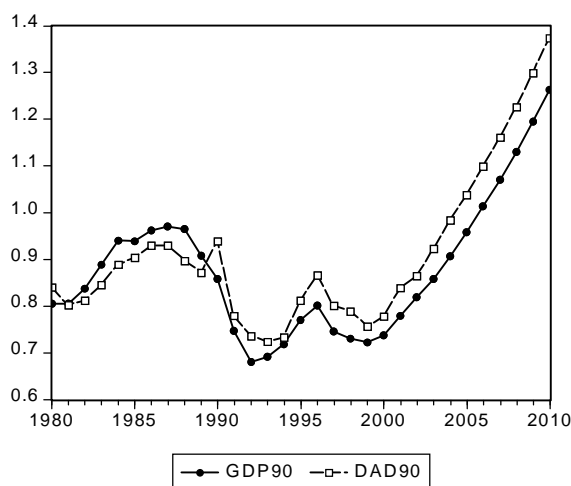
Graficul PD

8. Acest scenariu ar permite nu numai deplina recuperare a declinului din anii '90, ci, de asemenea, o semnificativă depășire a celui mai înalt nivel economic înregistrat în perioada regimului socialist.

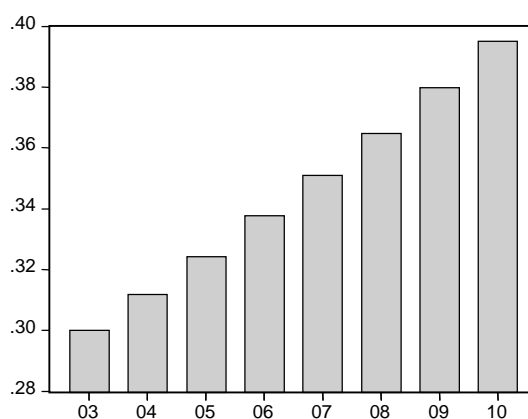
Graficul TREND prezintă evoluția produsului intern brut (GDP90) și a absorbției agregate interne (DAD90), în trilioane lei prețuri 1990, de-a lungul întregului interval istoric 1980-2010.

Graficul TREND

Potrivit estimărilor OECD, GDP-ul pe locuitor al României, la paritatea puterii de cumpărare, a reprezentat în 2003 circa 30% față de media UE-25. Dacă admitem pentru Uniunea Europeană un ritm al acestui indicator de 2% anual, în Scenariul Dezirabil nivelul țării noastre față de media UE-25 (notat pcyreu) ar evolua astfel (Graficul PCYREU):

Graficul PCYREU

În 2007 produsul intern brut pe locuitor s-ar situa deci în România la circa 35%, iar în 2010 s-ar apropia de 40%. Problema convergenței cu Uniunea Europeană rămâne deci complicată, dar nu la dimensiuni inabordabile prin comparație cu statele mai slab dezvoltate

cuprinse în extinderea din mai 2004. Oricum, prioritară rămâne compatibilitatea funcțională cu spațiul economic integrat.

Simulările n-au luat în calcul o posibilă deteriorare gravă a mediului extern și nici eventuala deviere majoră a politicilor interne de la obiectivele și angajamentele asumate de România în acordurile de aderare la Uniunea Europeană. Evaluarea probabilității unor astfel de derapaje depășește cadrul prezentei comunicări.

București, iunie 2004

Referințe:

Balassa, B. (1964): "The Purchasing Power Parity Doctrine: A Reappraisal", *Journal of Political Economy*, 72 (December), pp.584-596

Bhagwati J. (1984): "Why Are Services Cheaper in the Poor Countries?" *Economic Journal* 94, June, pp.279-280

Buiter W.H. and C.Grafe (2001): "Central Banking and the Choice of Currency Regime in Accession Countries", in *Revue d'Economie Financiere, Special Issue: "Ten Years of Transition in Eastern European Countries – Achievement and Challenges"*, Paris, pp.287-318

Ciupagea C., Țurlea G., Țurlea C., Unguru M., Gheorghiu D., Gheorghiu R. (2003): „Procese definitorii și tendințe în integrarea economică europeană. Strategii de dezvoltare economică a României în perspectiva integrării în Uniunea Europeană”, *Studii și Cercetări Economice*, Vol.8, CIDE-INCE Academia Română, pp.3-74

Dobrescu E. (2000): "Macromodels of the Romanian Transition Economy", Third Edition, Expert Publishing House, Bucharest

Dobrescu E. (2002a): "Macromodel Estimations for the Romanian <Pre-Accession Economic Programme>", *Romanian Journal of Economic Forecasting*, Supplement 1/2002, pp.5-38

Dobrescu E. (2002b): "Transition in Romania – Econometric Approaches", in *Romanian*, Economica Publishing House, Bucharest

Dobrescu E. (2002c): "Macromodel Estimations for the 2002 Version of the Romanian "Pre-Accession Economic Programme", The 29th Conference MACROMODELS' 2002, Cedzyna-Poland, December

Dobrescu E. (2003): "Macromodel Estimations for the Romanian <Pre-Accession Economic Programme> (2003 Version)", *Romanian Journal of Economic Forecasting*, 4/2003, pp.23-50...

Dornbush R. (1992): "Purchasing Power Parity", in "The New Palgrave Dictionary of Money & Finance", Vol.3, New York, Stockton Press, pp.236-244.

Dornbush R. (1994): "Exchange Rate and Inflation", The MIT Press, Cambridge, Massachusetts

Heston A., D.A. Nuxoll and R. Summers (1994): "The Differential-Productivity Hypothesis and Purchasing-Power Parities: Some New Evidence", *Review of International Economics* 2(3), October, pp.227-243.

Iancu A.-cordonator (2003): „Dezvoltarea economică a României”, Editura Academiei Române

Isărescu M. (2004): „România: drumul către Euro”, Colegiul Academic al Universității „Babeș-Bolyai”, Cluj-Napoca, martie

Institutul Național de Statistică (2003): „Economia Mondială în Cifre”

Kravis I. and R. Lipsey. (1983): "Toward an Explanation of National Price Levels", Princeton Studies in International Finance 52 (International Finance Section, Department of Economics, Princeton University, November

Krugman P.R and M. Obstfeld (2000): "International Economics – Theory and Policy", Fifth Edition, Addison-Wesley Longman

Project LINK (2003): Meeting April 23-25, World Economic Outlook generated by United Nations/Department of Economic and Social Affairs, (www.chass.utoronto.ca/link)

Rusu C., Bulearcă M., Hornianschi N., Bădileanu M., Sima C., Neagu C., Miroiu R., Odaie N. (2003): „Formularea ipotezelor și construirea scenariilor privind evoluția în perspectiva anului 2010 a industriei românești și a ramurilor industriale. Definirea măsurilor și instrumentelor economico-sociale necesare aplicării politicii industriale”, Studii și Cercetări Economice, Vol.9-10, CIDE-INCE Academia Română, pp.3-104

Samuelson P.A. (1964): "Theoretical Notes On Trade Problems", Review of Economics and Statistics, 46 (May), pp.145-154

Samuelson P.A. (1994): "Facets of Balassa-Samuelson Thirty Years Later", Review of International Economics 2(3), October, pp.201-226

Santarossa D.L. (2001): "Arrears as a Sign of Financial Repression in Transition Economies – The Case of Romania", Observer No. 11-12, Romanian Academy – National Institute of Economic Research

Schreyer P. and F. Koechlin (2002): "Purchasing Power Parities - Benchmark Results", OECD Statistics Directorate 1.
www.oecd.org/DATA/STATS/ppp_1999bench.pdf